

Sosiaali- ja terveystietoa

Oma tai läheisen sairastuminen herättää usein monia kysymyksiä myös sosiaali- ja terveysjärjestelmästä. Epätietoisuuden kanssa ei kannata jäädä yksin.

[Sosiaaliturvan suunnistuskarttaan](#) on koottu yhteen julkisia tahoja, joista pitkäaikaissairas voi hakea sosiaali- ja terveyspalveluja sekä taloudellista tukea. Listauksen avulla voit katsoa mitä apua ja tukea on olemassa ja kuka sitä tarjoaa.

Tälle sivulle olemme koonneet sosiaali- ja terveystietoa tueksesi.

Asiakasmaksut ja korvaukset 2018

Lääkekorvaukset

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon. Kaikki reseptilääkkeet eivät ole korvattavia. Korvausta maksetaan sen jälkeen, kun alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu on 50 euroa kalenterivuodessa. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, alempi erityiskorvaus on 65 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta. Ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Vuoden alusta alkaen erityisen kallista lääkettä (yli 1000 euroa pakkaus) on voinut ostaa yhdellä kerralla määrän, jolla lääkekustannusten vuosiomavastuu ylittyy. Tämän jälkeen lääkettä korvataan normaalisti kuukauden hoitoaikaan vastaava määrä kerrallaan. Uusi lääke-erä korvataan, kun edellinen on käytetty annosteluohjeen mukaisesti lähes kokonaan loppuun.

Muille korvattaville valmisteille on myös toimitusväli. Korvausta voi saada uudesta lääkkeen, kliinisen ravintovalmisteen ja perusvoiteen erästä sen jälkeen, kun aiemmin ostettu erä on käytetty lähes kokonaan lääkkeen määrääjän antaman ohjeen mukaisesti.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan lääkekaton verran eli 605,13 euroa. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Lääkereseptien voimassaoloaika on kaksi vuotta.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Matkakorvaukset

Kela korvaa julkiseen tai yksityiseen sairaanhoitoon, raskauteen ja synnytykseen sekä kuntoutukseen liittyviä matkoja. Matkat tulee tehdä halvimalla kulkuvälineellä.

Maksat yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25 euron omavastuuosuuden. Kela korvaa sen ylittävät tarpeelliset matkakustannukset. Jos matkasi kustannus jää alle yhdensuuntaisen matkan omavastuun 25 euroa, maksat matkan kokonaan itse. Myös tämä matkakustannus kerryttää vuotuista omavastuuosuuttasi.

Jos matkakustannustesi omavastuut kalenterivuoden aikana ylittävät 300 euroa, Kela maksaa ylittävän osan tarpeellisista matkakustannuksista kokonaan.

Taksimatkoiissa omavastuu 25 tai 50 euroa

Kela korvaa taksilla tehtyjä matkoja terveydenhuoltoon, jos asiakas ei voi käyttää terveydentilansa vuoksi edullisempaa kulkuneuvoa tai jos julkisia liikenneyhteyksiä ei ole käytettävissä. Korvauksen saamiseksi asiakkaalla tulee olla terveydenhuollon antama todistus (SV 67).

Muusta kuin alueellisesta tilausnumerosta tilatusta taksimatkasta asiakas maksaa korotetun 50 euron omavastuun, jota ei lasketa vuosittaiseen omavastuukattoon (300€). Kela-korvattavia taksimatkoja käyttävän kannattaa tilata taksi alueellisesta tilausnumerostaan, jolloin omavastuu on 25 euroa. Korvauksen saa heti taksissa eikä sitä tarvitse hakea jälkikäteen. [Lisätietoa ja alueelliset tilausnumerot](#)

Saattajan matkat

Saattajan matkat korvataan jatkossa siltä osin, kuin saattaja on tehnyt matkaa yhdessä hoitoon tai tutkimuksiin matkaavan korvauksiin oikeutetun henkilön kanssa.

Saattajan matka korvataan myös silloin, kun hän saattaa korvauksiin oikeutetun henkilön tutkimus- ja hoitopaikkaan tai sieltä takaisin. Tällöin saattajan yksin tekemä matkaosuus korvataan enintään niiden kustannusten mukaan, jotka tulevat matkasta saatetun henkilön asuinpaikasta tai asuinpaikkaan.

[Reumaliitossa tehty koonti matkakorvauksista](#) (pdf)

[Kela matkakorvaukset](#)

Muut Kelan korvaukset

Kela korvaa myös esimerkiksi osan yksityislääkäripalkkioista ja yksityislääkärin määräämistä tutkimus- ja hoitokuluista sekä osan yksityisen hammaslääkärin ja suuhygienistin palkkioista sekä hammaslääkärin määräämistä tutkimuskuluista.

Lisätietoja [Kelan sivuilta](#).

Kelan etuudet

Suurin osa Kelan maksamista etuuksista on saman suuruisia kuin viime vuonna.

Näiden etuuksien euromäärät kuitenkin kasvavat hieman:

- Sairausvakuutuksen minimipäiväraha on 24,64 euroa.
- Nuoren kuntoutusraha ja ammatillisessa kuntoutuksessa olevan vähimmäismääräinen kuntoutusraha ovat 31,02 euroa.
- Eläkettä saavan hoitotuen perustuki on 70,52 euroa.
- Takuueläke ja samalla eläketuki ovat 15,01 euroa. Vuonna 2018 niiden täysi määrä on 775,27 euroa.
- Toimeentulotuen perusosa on 491,21 euroa.
- Lapsilisän yksinhuoltajakorotus on 53,30 euroa.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut

Valtio määrittää enimmäismaksun, jonka kunta saa periä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunta ja sairaanhoitopiiri voivat päättää näissä rajoissa minkä verran maksuja he perivät.

Vuonna 2018 asiakasmaksujen enimmäismäärät laskevat 1,22 prosenttia.

Terveydenhuollon maksukatto on 683 euroa.

Maksukattoa kerryttävistä maksuista esimerkiksi terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen vuosimaksu on tänä vuonna 41,20 euroa tai vaihtoehtoisesti kolme terveyskeskuskäyntiä 20,60 euroa käynti.

Lisätietoa [muutoksista](#) ja [muista maksuista](#)

Lisätietoa

[Kela vuoden vaihteen muutokset](#)

[Sosiaali- ja terveysministeriö vuoden vaihteen muutokset](#)

[Hoitopaikanvalinta-sivusto](#)

Hae tarvittaessa tukea maksuihin

Mikäli maksut alkavat olla liikaa, kannattaa rohkeasti pyytää tukea esimerkiksi oman kunnan

sosiaalitoimesta.

[Kelasta voi hakea toimeentulotukea](#) esimerkiksi sosiaali- ja terveystalveluiden maksuihin sekä lääkkeisiin.

Hoitavalta taholta on mahdollista pyytää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaista maksun alentamista tai perimättä jättämistä. Lue lisää [Reuma-lehdessä](#) olleesta kirjoituksesta.

Terveydenhoito

Jokaisella on oikeus riittäviin terveystalveluihin. Alta löydät pitkäaikaissairaalle suunnattua tietoa terveyteen liittyvistä palveluista, tuista, mahdollisuuksista ja oikeuksista.

Terveystalvelujärjestelmä

Suomessa terveydenhuolto jakaantuu [julkiseen terveydenhuoltoon](#), [työterveyshuoltoon](#) ja [yksityiseen terveydenhuoltoon](#).

[Sairastavan mahdollisuudet kuvana](#)

Hoitopaikan ja -henkilön valinta

Voit valita haluamasi hoitopaikan ja -henkilön tietyin ehdoin Suomessa. [Hoitopaikanvalinta.fi-verkkopalvelu](#) sisältää tietoa kansallisesta terveydenhuollon valinnanvapaudesta ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta.

[Palveluvaaka-sivuston](#) avulla voit vertailla esimerkiksi sairaaloita, terveyskeskuksia tai vanhainkoteja sekä etsiä tietoa itsellesi tai läheisellesi sopivimmasta hoitopaikasta.

Hoitoon ulkomailla

Saat Kela-korvausta kiireettömästä hoidosta toisessa EU- tai ETA-valtiossa tai Sveitsissä, mikäli hoito on korvattava myös Suomessa. Tiesitkö, että voit pyytää eurooppalaista lääkemääräystä, jolla voit hankkia lääkkeitä edellä mainituissa maissa.

- [Hoitopaikanvalinta-nettisivusto](#)
- [Ulkomaille, Sosiaaliturvaopas](#)
- [Eurooppalainen lääkemääräys](#)

Asiakkaana terveydenhuollossa

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaalla on oikeuksia ja velvollisuuksia.

Saatat kaivata tietoa muun muassa terveys- ja hoitosuunnitelmasta, hoitoon pääsyn ajoista,

potilas- ja lääkevahingoista sekä valituskeinoista. Perustuslaki velvoittaa valtiota ja kuntia turvaamaan jokaiselle oikeuden riittäviin sosiaali- ja terveystalveluihin.

- [Potilaan asema ja oikeudet \(Valvira\)](#)
- [Hoitopaikanvalinta-sivusto](#)
- [Asiakkaana sosiaali- ja terveydenhuollossa, Sosiaaliturvaopas](#)
- [Asiakkaan ja potilaan oikeudet \(STM\)](#)

Kuntoutus

Kuntoutuksella parannetaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä.

- [Reumaliiton kuntoutustoimintaa](#)
- [Kuntoutussuunnitelma](#)

B-lääkärinlausunto

B-lausunto on tärkeä pitkäaikaissairaalle, sillä sitä tarvitaan esimerkiksi lääkkeiden erityiskorvausta, kuntoutusta, eläkettä tai pitkäaikaista sairauspäivärahaa varten.

B-lääkärinlausunto kertoo sairaudesta ja sen hoidosta. Se on yksityiskohtainen selvitys sairaudesta, tutkimuksesta, ennusteesta, mahdollisista suunnitelluista jatkotoimenpiteistä, kuntoutustarpeesta ja lääkehoidosta.

Etuuden, kuntoutuksen tai eläkkeen saamiseksi on tärkeää, että lausunto on mahdollisimman selkeä ja kattava.

- [Aluehallintoviraston tiedote terveyskeskuksille: Potilaan sairauden hoitoon liittyvän lääkärintodistuksen tulee olla maksuton](#)
- [Lääkärintodistuksen](#) kirjoittaminen (Lääkäriliitto)
- [Reuma-lehti 4/12: Kuntoutusta puoltava B-lausunto on selkeä, perusteltu ja monipuolinen:](#)

Apuvälineet

Tuki- ja liikuntaelinsairaalle oikeanlainen apuväline voi helpottaa arkea huomattavasti.

Erilaisia apuvälineitä on paljon. Esimerkiksi reumasairaille sellaisia ovat niveltuet ja lastat, tukikaulus ja ergonomisesti muotoillut työ- ja ruokailuvälineet.

Lainsäädäntömme turvaa, että kansalaiset, joiden toimintakyky on heikentynyt sairauden, vamman tai kehitysviivästymän takia, saavat tarvitsemansa apuvälineet maksutta.

Apuvälinepalveluun kuuluu apuvälinetarpeen arviointi, apuvälineen sovitust ja hankinta, käytön opetus ja seuranta sekä apuvälineen huolto ja korjaus.

- [Apuvälinepalvelut, Terveyskylä](#)
- [Apuvälineet, Sosiaaliturvaopas](#)

Sosiaaliturvaa pitkäaikaissairaalle

Reumasairauksiin sairastunut ja heidän läheisensä tarvitsevat yleensä tietoa ja tukea sairauden kanssa selviämiseen.

Reumaliittoon kuuluu 150 [paikallisyhdistystä](#). Paikallisyhdistyksiltä voi saada tietoja esimerkiksi oman kunnan palveluista tai vertaistukea sairauden kanssa pärjäämiseen.

Reumaliitto on koonnut [Sosiaaliturvan Suunnistuskartan](#). Se kertoo, mitä palveluja ja tukia on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat. Tuen tarjoajilta kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoa.

Alla on kerrottu yleisimmistä sairastunutta koskevista sosiaaliturvan muodoista.

Milloin saan korvauksia lääkekuluista?

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon. Kaikki reseptilääkkeet eivät ole korvattavia.

Korvausta maksetaan sen jälkeen, kun 50 euron alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, alempi erityiskorvaus on 65 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta. Ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan lääkekaton verran eli 605,13 euroa. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Kelasta voi hakea [toimeentulotukea lääkekustannuksiin](#), mikäli taloudellinen tilanne on haastava.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Mitä maksuja tulee terveydenhoidosta julkisella puolella?

Valtio määrittää enimmäismaksun, jonka kunta saa periä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunta ja sairaanhoitopiiri voivat päättää näissä rajoissa minkä verran maksuja he perivät.

[Sosiaali- ja terveysministeriön nettisivuilta](#) näet maksujen ajantasaiset enimmäismäärät.

[Reumaliiton asiakasmaksut ja -korvaukset](#) sivuille päivitetään myös tietoa tärkeimmistä maksuista.

Mikä on terveydenhuollon maksukatto?

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuonna 2018-2019 maksukatto on 683 euroa vuodessa. Sen täyttymisen jälkeen asiakasmaksuja ei enää peritä maksukaton piiriin kuuluvista palveluista. Ainoan poikkeuksen tähän muodostaa lyhytaikaisen laitoshoidon ns. ylläpitomaksu.

Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia. Maksukatto ei kata kaikkea terveydenhoitoa. Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä.

Lisätietoa [sosiaali- ja terveysministeriön nettisivuilta](#) ja kuntasi terveydenhuollosta.

Voiko sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin saada helpotusta?

[Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista](#) on mahdollista hakea alennusta tai vapautusta perheen tulojen tai erityisten sosiaalisten syiden vuoksi (asiakasmaksulaki 11 §). Alennusta haetaan siitä yksiköstä, jossa kyseinen asiakasmaksu on määritetty.

Maksuihin voi myös hakea [Kelasta toimeentulotukea](#).

Kela korvaa osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä yksityisessä terveydenhuollossa ja hammashuollossa.

Lisätietoa kuntasi sosiaali- ja terveystoimesta sekä [Kelasta](#).

Matka- ja yöpymiskorvaukset

Kela maksaa korvausta julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden, kuntoutuksen, raskauden tai synnytyksen vuoksi.

Voit saada myös yöpymisrahaa, kun yöpyminen on ollut tarpeellinen esimerkiksi hoitoon tai kuntoutukseen ehtimiseksi tai toistuvien päivittäisten matkojen välttämiseksi.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Sopeutumisvalmennus ja kuntoutus

Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennusten tarkoituksena on auttaa kuntoutujaa ja hänen perhettään sopeutumaan sairauden tai vamman mukanaan tuomiin muutoksiin tai kuntoutumaan siitä. Myös erilaiset apuvälineet ovat osa kuntoutusta.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisessä ensisijainen vastuu on kunnalla. Myös Kela ja potilasjärjestöt järjestävät kuntoutusta. Siitä kannattaa tiedustella myös vakuutus- ja työeläkelaitoksesta, TE-palveluista ja työterveyshuollosta.

Lue lisää [Reumaliiton kuntoutusta käsitteleviltä nettisivuilta](#) ja [Kelasta](#).

Saako kuntoutukseen taloudellista tukea?

Kuntoutusraha turvaa toimeentuloasi, kun osallistut kuntoutukseen. Sitä voi hakea Kelasta 16–67-vuotias, jonka kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös oppisopimuskoulutuksen ja veikkausvoittovaroin tuetun sopeutumisvalmennuskurssin ajalta. Lisäksi alle 20-vuotiaalle voidaan maksaa tehostetun kuntoutuksen ajalta **nuoren kuntoutusrahaa**.

Omaisien kuntoutusrahaa voit saada siltä ajalta, kun osallistut omaisesi sopeutumisvalmennukseen, kuntoutuskurssille tai perhekuntoutukseen. Omaisen tai muun läheisen kuntoutusrahan maksamista koskevat kuntoutusrahan ja osakuntoutusrahan yleiset periaatteet.

Lisäksi kuntoutukseen liittyen Kelalla on elinkeinotuki, kuntoutusavustus, kuntoutustuki ja ylläpitokorvaus.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Sairaus- ja osasairauspäiväraha

Sairauspäiväraha korvaa alle vuoden kestävästä työkyvyttömyyden aiheuttamaa ansionmenetystä. Sairauspäivärahaa maksetaan omavastuuajan jälkeen. Omavastuu-aika on yleensä sairastumispäivä ja sitä seuraavat 9 arkipäivää. Sairauspäivärahaa maksetaan enintään 300 arkipäivältä eli noin vuoden ajan.

Osasairauspäiväraha tukee työkyvyttömän henkilön pysymistä työelämässä ja paluuta kokoaikaiseen työhönsä. Paluu osa-aikaiseen työhön on vapaaehtoinen järjestely, johon tarvitaan sekä työntekijän että työnantajan suostumus. Se ei saa vaarantaa terveyttä eikä toipumista. Työajan on vähennyttävä 40–60 %:iin aiemmasta. Osasairauspäivärahaa maksetaan enintään 120 arkipäivältä.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Toimeentulotuki

Perustoimeentulotukea voi saada henkilö tai perhe, jonka tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Tukea voi hakea esimerkiksi lääkkeisiin ja terveydenhuollon kustannuksiin.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Järjestöjen Sosiaaliturvaopas

[Järjestöjen Sosiaaliturvaoppaasta](#) löydät syventävää tietoa sairastuneen sosiaaliturvasasioista.

Sosiaaliturvaa lapsiperheille ja nuorille

Sosiaaliturvaa lapsiperheille ja nuorille

Reumasairauksiin sairastuneiden lasten ja nuorten perheet tarvitsevat yleensä tietoa ja tukea sairauden kanssa selviämiseen.

Reumaliittoon kuuluu 150 [paikallisyhdistystä](#). Paikallisyhdistyksiltä voi saada tietoja esimerkiksi oman kunnan palveluista tai vertaistukea sairauden kanssa pärjäämiseen.

Reumaliitto on koonnut [Sosiaaliturvan Suunnistuskartan lapsiperheille ja nuorille](#). Se kertoo, mitä palveluja ja tukia on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat. Tuen tarjoajilta kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoa.

Kannattaa muistaa, että perheet voivat olla oikeutettuja myös yleisiin tukiin. Ne on listattu kattavasti Reumaliiton kokoamaan [Sosiaaliturvan Suunnistuskarttaan](#).

Alla on kerrottu enemmän yleisimmistä lapsiperheitä ja nuoria koskevista sosiaaliturvan muodoista.

Milloin saan korvauksia lääkekuluista?

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon. Kaikki reseptilääkkeet eivät ole korvattavia.

Korvausta maksetaan sen jälkeen, kun 50 euron alkuomavastuusi on täyttynyt. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, alempi erityiskorvaus on 65 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta. Ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan lääkekaton verran eli 605,13 euroa. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Kelasta voi hakea [toimeentulotukea lääkekustannuksiin](#), mikäli taloudellinen tilanne on haastava.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Mitä maksuja tulee lapsen ja nuoren terveydenhoidosta julkisella puolella?

Alle 18-vuotiailta ei peritä maksua terveyskeskuksen avopalveluista. Avopalveluita ovat esimerkiksi käynti lääkärin vastaanotolla tai hammashoidossa.

Sairaalan vuodeosastohoidosta voidaan alle 18-vuotiaalta periä hoitopäivämaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Sairaalan poliklinikkakäynnistä peritään maksu myös alle 18-vuotiailta.

Äitiys- ja lastenneuvolakäynnit, terveydenhoitajan vastaanotto sekä laboratorio- ja röntgentutkimukset ovat maksuttomia.

Alle 18-vuotiaille maksuttomia ovat myös sarjassa annettava lääkinnällinen kuntoutus ja hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito sekä muu vastaava hoito samoin kuin jatkuva dialyysihoito.

Lisätietoa [järjestöjen Sosiaaliturvaoppaasta](#) ja [ministeriön nettisivuilta](#).

Mikä on terveydenhuollon maksukatto?

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuonna 2018-2019 maksukatto on 683 euroa vuodessa. Sen täyttymisen jälkeen asiakasmaksuja ei enää peritä maksukaton piiriin kuuluvista palveluista. Ainoan poikkeuksen tähän muodostaa lyhytaikaisen laitoshoidon ns. ylläpitomaksu.

Alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut lasketaan yhteen hänen huoltajansa maksujen kanssa. Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat maksuttomia kaikille niille henkilöille, joiden maksut ovat yhdessä kerryttäneet maksukattoa. Maksukatto ei kata kaikkea terveydenhoitoa. Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä.

Lisätietoa [ministeriön nettisivuilta](#) sekä oman kuntasi terveydenhuollosta

Voiko sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin saada helpotusta?

[Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista](#) on mahdollista hakea alennusta tai vapautusta perheen tulojen tai erityisten sosiaalisten syiden vuoksi (asiakasmaksulaki 11§). Alennusta haetaan siitä yksiköstä, jossa kyseinen asiakasmaksu on määritetty.

Maksuihin voi myös hakea [Kelasta toimeentulotukea](#).

[Kela korvaa](#) osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä yksityisessä terveydenhuollossa ja hammashuollossa.

Lisätietoa kuntasi sosiaali- ja terveystoimesta sekä Kelasta

Matka- ja yöpymiskorvaukset

Kela maksaa korvausta julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden, kuntoutuksen, raskauden tai synnytyksen vuoksi.

Voit saada myös yöpymisrahaa, kun yöpyminen on ollut tarpeellinen esimerkiksi hoitoon tai kuntoutukseen ehtimiseksi tai toistuvien päivittäisten matkojen välttämiseksi.

Lisätietoa [Kelasta](#)

Sopeutumisvalmennus ja kuntoutus

Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennusten tarkoituksena on auttaa kuntoutujaa ja hänen perhettään sopeutumaan sairauden tai vamman mukanaan tuomiin muutoksiin tai kuntoutumaan siitä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisessä ensisijainen vastuu on kunnalla. Myös Kela järjestää sopeutumisvalmennus- ja perhekursseja, joissa lapsi ja hänen perheenjäsenensä tai muut läheiset voivat saada tukea sairastumisen tai vammautumisen aiheuttamaan elämäntilanteeseen.

Lisäksi sopeutumisvalmennusta järjestävät myös potilasjärjestöistä.

[Reumaliiton sopeutumisvalmennus- ja kuntoutustoiminta](#)

Lisätietoa kuntasi terveystoimesta, [Kelasta](#) ja potilasjärjestöistä.

Saako kuntoutukseen taloudellista tukea?

Kuntoutusraha turvaa toimeentuloasi, kun osallistut kuntoutukseen. Sitä voi hakea Kelasta 16–67-vuotias, jonka kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös oppisopimuskoulutuksen ja veikkausvoittovaroin tuetun sopeutumisvalmennuskurssin ajalta. Lisäksi alle 20-vuotiaalle voidaan maksaa tehostetun kuntoutuksen ajalta **nuoren kuntoutusrahaa**.

Omaisien kuntoutusrahaa voit saada siltä ajalta, kun osallistut omaisesi sopeutumisvalmennukseen, kuntoutuskurssille tai perhekuntoutukseen. Omaisen tai muun läheisen kuntoutusrahan maksamista koskevat kuntoutusrahan ja osakuntoutusrahan yleiset periaatteet.

Lisätietoa [Kelasta](#)

Voiko liikkumiseen saada tukea vamman takia?

Mikäli auto on tarpeellinen vaikeavammaisen lapsen kuljetuksen vuoksi, voidaan uutena hankittavaan autoon hakea **autoveron palautusta tai huojennusta**.

Vapautus ajoneuvoverosta voidaan myöntää, mikäli auton hankintaan on saatu autoveronpalautusta tai mikäli lapselle on myönnetty vammaisen pysäköintilupa. Luvan saaminen voi perustua lapsen liikuntavamman tai johonkin muuhun lapsen erityisongelmaan, jonka vuoksi lapsen saattaminen autosta määränpäähän on vaikeaa.

Kuljetuspalveluja saattajapalveluineen voidaan myöntää kunnan sosiaalitoimesta vaikeavammaiselle lapselle, joka ei vammansa takia voi vapaa-ajan matkoilla käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää mm. asiointiin sekä harrastus- ja virkistystoimintaan tarvittaviin matkoihin.

Vaikeavammaisilla ja pitkäaikaissairailta lapsilla on oikeus kunnan **koulutoimen järjestämiin koulukuljetuksiin**, jos he eivät kykene käyttämään julkista liikennettä. Koulu hoitaa koulukuljetusasiat yhteistyössä huoltajien kanssa. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Lisätietoa kunnan opetus- ja sosiaalitoimesta sekä lastenneuvolasta ja [järjestöjen sosiaaliturvaoppaasta](#)

Erityishoitorahaa osallistumisesta lapsen sairaalahoitoon

Sairaalan lapsen vanhempana voit saada Kelasta erityishoitorahaa. Se on korvaus

ansionmenetyksestä tilanteessa, jossa alle 16-vuotiaan sairaan tai vammaisen lapsen huoltaja ei voi tehdä työtään, koska hänen on osallistuttava lapsensa hoitoon tai kuntoutukseen.

Lisätietoa [Kelasta](#)

Tilapäinen hoitovapaa 4 työpäiväksi

Jos alle 10-vuotias lapsesi sairastuu äkillisesti, voit jäädä pois töistä hoitamaan häntä tilapäiselle hoitovapaalle. Se voi kestää enintään 4 työpäivää. Tilapäinen hoitovapaa perustuu työsopimuslakiin.

Lisätietoa [työsopimuslaki \(4 luku 6 §\)](#)

Alle 16-vuotiaan vammaistuki

Tuen tavoitteena on tukea vammaisen tai sairaan alle 16-vuotiaan lapsen päivittäistä elämää. Lapsi voi saada vammaistukea, jos hän vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta.

Lisätietoa [Kelasta](#)

Vammaispalvelun tuet kotikunnasta

Kuntien vammaispalvelun kautta järjestetään vammaisille ja pitkäaikaissairaille erilaisia arjessa helpottavia palveluja ja taloudellisia tukitoimia. Näitä ovat esimerkiksi kuljetustuki, avustus auton ostoon sekä sairauden vuoksi välttämättömät kodin muutostyöt. Lisätietoja saat oman kuntasi vammaispalveluista.

Lisätietoa kuntasi sosiaalitoimesta

Järjestöjen Sosiaaliturvaopas

[Järjestöjen Sosiaaliturvaoppaaseen](#) on lukuun viisi koottu yhteen lapsiperheitä koskevaa sosiaaliturvatietoa.

Tule-sairaudet ja työkyky

Tule-sairauksilla on suuri inhimillinen sekä työkykyyn että työuriin liittyvä merkitys.

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ovat toiseksi yleisin syy työkyvyttömyyseläkkeelle jäämiseen ([Findikaattori](#)). Ne aiheuttivat 30 % sairauspäiväraha-kausista ([Kela](#)).

Suomessa maksettiin 1,35 miljoonalle hengelle [Kela-korvauksia tuki- ja liikuntaelinsairauksiin tai -vaivoihin](#) (s.127) vuonna 2015.

Tule-sairaudet ja työkyky

Tietoa pitkäaikaissairaana työllisyydestä, työstä työkyvyttömyyseläkkeellä, TE-toimiston kuntoutussuunnittelusta ja palkkauksen tuista saat järjestöjen yhteisestä [Sosiaaliturvaoppaasta](#).

Sinun on mahdollista hakea toimeentulosi turvaksi rahallista etuutta, mikäli sairaus tai muu terveysongelma heikentää työkykyäsi. Korvausta voi hakea myös sattuneen henkilövahingon, vamman tai ammattitaudin vuoksi. [Tietoa vakuutusjärjestelmästä](#)

Reumaliitto järjestää ja innostaa työpaikkoja Keltaisen Nauhan päivään. Päivän tavoitteena on nostaa esille tuki- ja liikunta elinsairauksien ehkäisy yksilön elämänlaatua ja työkykyä ylläpitävänä voimana. [Keltaisen nauhan päivän](#) sivuilta löytää useita vinkkejä esimerkiksi taukojumppaan.

Tuki- ja liikuntaelinten terveys on tärkeää työkyvyn ylläpidossa. Työterveyslaitoksen sivuilla on kootusti tietoa [tule-terveydestä ja työhyvinvoinnista](#).

[Ergonomia ratkaisupankki](#) on kattava listaus erilaisia ergonomiaratkaisuja työhön kuin työhön. Sivulta löydät apua kun etsit tietoa, olet hankkimassa työvälineitä tai suunnittelet parannuksia työtiloihin, työpisteisiin tai työtapoihin.

Työkaluja sairastavalle

Omakanta

Omakannasta näet mm. sähköiset reseptitietosi, lääkäri- ja lääkärissäkäynnit ja diagnoosit. Siellä voit myös uusien reseptisi.

[Omakanta](#)

Kelan asiointipalvelu

Kelan asiointipalvelussa näet esimerkiksi seuraavat ja edelliset maksut, hakemustesi tilanteen sekä muistutukset, jos hakemuksestasi puuttuu liite tai se on jäänyt lähettämättä. Palvelussa näet kootusti asiointejasi Kelassa ja voit kysyä lisätietoa sekä hakea etuuksia.

[Kelan asiointipalvelu](#)

Potilasturvallisuus

Reumaliitto on ollut mukana luomassa Potilaan opasta, joka kertoo potilaan ja läheisen mahdollisuuksista vaikuttaa hoidon turvallisuuteen. Se tarjoaa vinkkejä turvallisen hoidon takaamiseksi sekä tietoa potilaan oikeuksista ja potilasturvallisuudesta.

[Potilaan opas](#)

[10 vinkkiä turvallisempaan hoitoon](#)

Potilasturvallisuudesta laajemmin tietoa [Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen](#) ja [STM:n sivuilta](#).

Edunvalvontavaltuus

Edunvalvontavaltuutuksella henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän myöhemmin tulee kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan esimerkiksi sairauden tai heikentyneen terveydentilan vuoksi.

[Lue lisää oikeusministeriön sivuilta.](#)

Apua taloustilanteeseen

Hae rohkeasti apua, jos taloustilanteesi on vaikea.

[Koonti auttavista tahoista vaikeaan taloustilanteeseen](#)

Muita hyödyllisiä linkkejä

[Hoitopaikanvalinta-sivusto](#)

Laajasti tietoa terveydenhuollosta, maksuista ja oikeuksista.

[Suomen Tulen nettisivut](#)

Tietoa tule-sairauksista sekä niiden yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

[Ministeriön sivuilla sosiaali- ja terveystieteistä](#)

STM:n sivuilla on eri-ikäisille koottua tietoa. Koonnissa [laista ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta](#) on tietoa niin sanotusta vanhuslaista.

[Suomi.fi](#)

Kokoaa yhteen kaikki kansalaisen tarvitsemat palvelut. Sivuilta löytyy esimerkiksi kootusti tietoa sairastamisesta ja kuntoutuksesta.

[Turvallinen lääkehoito \(THL\)](#)

Tietoa lääkehoidon turvallisuudesta.

[Iäkkäiden lääkityksen tietokanta \(Fimea\)](#)

Tietokannan tarkoituksena on tukea 75 vuotta täyttäneiden lääkehoitoa.

[Lääkehoidon päivän -nettisivut](#)

Ohjeistuksia lääkehoitoon.

Huomaa myös nämä

- [Kuntoutukset](#)
- [Sopeutumisvalmennukset](#)
- [Lomatoiminta](#)
- [Vertaistukea](#)
- [Tukea ja palveluita](#)

- [Lapsille ja perheille](#)
- [Nuorille](#)
- [Reumaliitto vaikuttaa](#)
- [Reuma-aapinen - perustietoa reumasairauksista, lääkkeistä ja hoidosta](#)
- [Tietoa tule-terveydestä](#)